

ART PUBLIC

29 JUIN
→ 21 SEPT.
2025

BOUVILLON

Gilbert Fastenaekens
Anne-Marie Klenes
Mikail Koçak

Lucas Leffler
Léo Luccioni
Maxence Mathieu

Charles-Henry Sommelette
Olivier Sonck
Marie Zolamian

g r e s c h

Persdossier

ART PUBLIC 2025 – BOUILLON

DE KUNSTENAARS:

Gilbert Fastenaekens – Anne-Marie Klenes – Mikail Koçak – Lucas Leffler
Léo Luccioni – Maxence Mathieu – Charles-Henry Sommelette
Olivier Sonck – Marie Zolamian

Deze zomer is Bouillon het decor voor een unieke culturele ervaring, waar natuur, geschiedenis en hedendaagse kunst samenkomen. Van 29 juni tot 21 september nodigt de vijfde editie van Art Public, georganiseerd door de Commissie voor de Kunsten van Wallonië in samenwerking met de stad Bouillon, bezoekers uit om deze parel van de Ardennen opnieuw te ontdekken. Na eerdere edities in Namen, Doornik, Charleroi en Luik vindt het kunstparcours dit keer plaats in het hart van het historische centrum van Bouillon. Tijdens een wandeling van ongeveer een uur ontdekt de bezoeker een vijftiental kunstwerken van hedendaagse kunst die harmonieus samengaan met het middeleeuwse karakter van de stad. Een bijzondere ontmoeting tussen erfgoed en creatie, voor een tocht die zowel visueel als reflectief is.

Negen kunstenaars kregen de kans om het stadscentrum van Bouillon te transformeren met kunstwerken die in dialoog staan met de stad en haar geschiedenis. Er werd geen vast thema opgelegd, behalve één belangrijke voorwaarde: zich volledig onder te dompelen in de architectuur, de stedelijke structuren en vooral de menselijke essentie van de bezochte plekken. De gekozen locaties zijn levendig en hebben een rijke historische en sociale betekenis. Ze vormen ontmoetingspunten tussen verleden en heden. Het kunstparcours biedt een frisse blik op de stad en nodigt uit tot reflectie over wat Bouillon betekent voor bewoners, voorbijgangers en ontdekkers. Het doel is ook om de verscheidenheid van de geografie van de stad te benadrukken, met haar middeleeuwse erfgoed, ongerepte natuur en diversiteit aan emblematische plekken.

In lijn met de culturele dynamiek van de Waalse overheid brengt de selectie van kunstenaars opkomende talenten en gevestigde namen samen. De geselecteerde kunstenaars werken vanuit hedendaagse vraagstukken en spreken een breed publiek aan. Deze editie belicht verschillende talenten die samen streven naar durf, vakmanschap en innovatie. Zo creëren ze kunst die zowel toegankelijk als diepgeworteld is in de regio.

DE KUNSTWERKEN

GILBERT FASTENAEKENS

SITE II

Locatie: Rue des Bastions 1

Het beeld dat Gilbert Fastenaekens selecteerde voor *Art Public Bouillon* komt uit de reeks *SITE II* (1999-2003), die meer dan veertig foto's omvat. Al sinds de vroege jaren 1980 verdiept de kunstenaar zich in het onderzoeken van territoria. "Het vertrekpunt is een alfabet van simpele, bijna alledaagse vormen. Het gaat om blinde gevels die tegen elkaar aan staan en nooit bedoeld waren om op te vallen. Ze zijn niet ontworpen als architectuur, maar puur functioneel. Omdat ze wachten op een aangrenzend gebouw dat nooit kwam, zijn ze uitgegroeid tot herkenningpunten in de stad. Hun logge aanwezigheid en onverwachte fotografische en sculpturale kracht vormen samen een vaag soort taal. Het zijn fragmenten van zinnen die iets vertellen over stedenbouw en uitnodigen om de stad te ontdekken achter de schermen, van het decor tot het toneel." (GF)

ANNE-MARIE KLENES

ENCYCLIE

Locatie: Jardin du Musée Ducal (place Ducale 1 – toegang via de esplanade Godefroy de Bouillon)

Encyclie is de wetenschappelijke naam voor de rimpels die ontstaan wanneer cirkels in water worden gemaakt. Dit sluit mooi aan bij de sculpturen van Anne-Marie Klenes. Die bestaan uit concentrische schijven van duizenden leistenen, zorgvuldig op elkaar gelegd in een veld. Haar werk laat zien hoe ze op een gevoelige manier met steen werkt en de natuur van het materiaal blootlegt. René Debanterlé noemt het terecht "het oproepen van het materiaal zelf", het ervaren van de vorm waardoor die beter tot bewustzijn komt. De plek waar het werk staat is daarbij belangrijk. *Encyclie* sluit aan bij de verhoudingen en het patroon van de hertogelijke tuin. De kunstenaar hield rekening met de architectuur en de planten, zoals de strak gesnoeide buxusbollen. Ook de stand van de zon bepaalt hoe de installatie is opgebouwd. De keuze voor leisteen past goed bij het werk, want dit materiaal komt ook terug in de omliggende gebouwen. De stilte van de Semois, die beneden stroomt, zorgt voor een bijzondere sfeer die ook in het werk voelbaar is.

MIKAIL KOÇAK

YOU END I

Locatie: Boulevard Vauban (Bretagnebastion en Dauphinbastion)

Voor *Art Public Bouillon* neemt Mikail Koçak twee bastions onder handen, overblijfselen van de vestingmuren die Vauban in 1680 liet bouwen. Ooit bedoeld als verdedigingswerken, zijn het nu doorgangswegen voor voetgangers en verkeer. Koçak geeft deze plekken een nieuwe gelaagdheid, opgebouwd uit persoonlijke en culturele verwijzingen. Hij snijdt thema's aan die aanzetten tot nadenken, vaak met een persoonlijke insteek. Als Belg met Anatolische roots onderzoekt hij hoe twee culturen in elkaar overvloeien. Dit komt bijvoorbeeld terug in zijn speelse gebruik van taal, waarbij Franse uitdrukkingen een plaats krijgen in het Turks. Woordspelingen spelen een grote rol, zoals het neonteken onder een bord met de tekst 'You end I'. Aan het Bretagnebastion, bij de stadspoort, hangt een bord met de tekst 'Chez nous'. Het lijkt een vriendelijk welkom, maar krijgt ook een kritische lading. Het verwijst naar de politieke partij met dezelfde naam en houdt tegelijk een spiegel voor over de groeiende xenofobie in Europa en daarbuiten.

LUCAS LEFFLER

ICONORUIN

Locatie: Champ L'Évêque

Lucas Leffler ziet zijn werk als een brug naar een denkbeeldige plek die doet denken aan het Midden-Oosten. Het is geworteld in het leven van Godefroy, de held van Bouillon en de eerste vorst van het koninkrijk Jeruzalem, waar hij in 1100 stierf. "De kracht van de installatie zit in het contrast tussen de materialen, lichte kalksteen uit Jeruzalem en donkere leisteen uit de Ardennen. Het ene komt van ver weg, het andere uit de lokale bodem. Op het oppervlak zijn met een laser beelden gegraveerd, geïnspireerd door iconografie uit het Oosten en de islamitische kunst. Vooral stukken uit het Hertogelijk Museum dienden als bron van inspiratie. De installatie fungeert tevens als een gedenkteken, dat verwijst naar de aanhoudende conflicten in die regio en breder naar de exotische blik op het Westen, vaak gekoppeld aan culturele overheersing." (LL)

LÉO LUCCIONI

NOBILITAS BRANDI - LES ARMES DU PRÉSENT

Locatie: Esplanade Godefroy de Bouillon (ingang van het kasteel)

Léo Luccioni maakte een wapenschild in bas-reliëf dat boven de hoofdingang van het kasteel van Bouillon hangt. Met zijn ogievormige onderste punt verwijst het naar het meest voorkomende type schild, het zogenaamde Oudfranse schild. De kunstenaar gebruikt een toon die eerder bijtend dan ironisch is. Hij grijpt terug op thema's die

vaak in zijn werk terugkomen, zoals de dictatuur van commerciële grootmachten, de aanmoediging tot overmatige consumptie, de leugens in de media en de twijfelachtige kwaliteit van voedselproducten. Op het wapenschild zijn emblemen te zien van multinationale merken, banken, voedselreuzen en energie-oligopolies, om er maar een paar te noemen. Léo Luccioni legt uit dat hij bewust heeft nagedacht over twijfels die het kunstwerk kan oproepen. Bezoekers herkennen het werk in eerste instantie eerder als een middeleeuws artefact dan als een eigentijds object. Voor de logo's koos hij een lettertype dat deze dubbelzinnigheid versterkt. Hij houdt van de spanning tussen wat het kasteel symboliseert, het feodale systeem met zijn machtsstructuren en onze samenleving van nu. Die wordt gedomineerd door multinationals, handelaren en mediamagnaten. Volgens hem zijn de overeenkomsten tussen middeleeuwse wapenschilden en moderne logo's duidelijk. Beide drukken aanwezigheid uit, ordenen de wereld en tonen macht. Door deze symbolen in het materiaal van een historische machtsplek te verwerken, bevriest hij ze in de tijd. Zo stelt hij ze ter discussie en toont hij ze op een nieuwe manier.

MAXENCE MATHIEU

SANS TITRE

Locatie: Het stadscentrum

Maxence Mathieu onderzoekt fictieve ruimtes zoals dromen, mentale projecties en virtuele werkelijkheden, en hoe die in de echte wereld tot uiting komen. Voor *Art Public* wil hij stadsgebruikers een gevoel van twijfel meegeven door ramen te plaatsen met een boodschap die suggereert dat elke gebeurtenis in de openbare ruimte tijdens de tentoonstelling misschien wel een kunstwerk is. Tegelijkertijd is er een geheim scenario bedacht waarin anonieme acteurs op verschillende plekken in Bouillon scènes spelen, zonder dat duidelijk wordt dat het voorstellingen zijn. Maxence Mathieu vertelt dat zijn project voortkomt uit zijn observaties van de stad. Zijn voorbereidende bezoeken prikkelden zijn verbeelding van Bouillon. De steile hoogteverschillen en het indrukwekkende uitzicht doen denken aan de verschillende niveaus van een theater. Dat inspireerde hem tot een programma met grootschalige ensceneringen waarin acteurs, publiek, decors en stadsinrichting samen één werkelijkheid vormen. Hij hoopt dat het geheel een canvas wordt waarop alles samenkomt.

CHARLES-HENRY SOMMELETTE

SANS TITRE

Locatie: Rue du Nord 1

Charles-Henry Sommelette is een specialist die zich volledig richt op het landschap, vooral op de 'gewone' landschappen van de Belgische Ardennen waar hij sinds zijn jeugd woont. Zijn technische vakmanschap is indrukwekkend. Het gaat van zijn kennis

van schildersmaterialen tot zijn virtuoze tekenkunst, en ook zijn nadenken over kadrering, compositie en de relatie met fotografie. Toch is dat niet zijn grootste kracht, zoals Claude Lorent terecht opmerkt. Voor hem ligt de originaliteit juist in de emoties en indrukken die Sommelette in zijn werk legt. Dat vormt zijn artistieke persoonlijkheid en plaatst hem in een traditie die loopt van symbolistische schilders tot Magritte, met als hoogtepunt een briljant hedendaags picturaal mysterie. Zijn schilderijen roepen vaak een melancholische sfeer op. Grote composities tonen stille niemandslanden zonder beweging; menselijke aanwezigheid is alleen zichtbaar via sporen in de sneeuw, bijvoorbeeld van een voertuig. Sommelette vertelt dat hij voor een panoramisch formaat koos om aan te sluiten bij de bestaande structuur, maar vooral om het CinemaScope-gevoel op te roepen. Dat formaat omsluit de kijker en maakt het landschap tot een echt onderwerp, net als bij een filmset.

OLIVIER SONCK

LIEBE ÜBER ALLES / FAIRE LE TORDU MONDE ET REVENIR SE TAIRE

Locatie: rue de la Prison

Voor *Art Public Bouillon* presenteert Olivier Sonck twee werken die zijn interesse in woorden, letters en hun uitspraak laten zien. Daarbij valt op dat beide werken ruimte bieden voor verschillende interpretaties, soms op een scherpe manier. *Liebe über alles* heeft de vorm van een schild, gemaakt van een autocarosserie met de kenmerkende chevrontekens die normaal waarschuwen voor gevaar. Het is een boodschap van liefde boven alles. Omdat het in het Duits staat, roept het ook het Lied van de Duitsers uit 1841 op met de tekst "Deutschland über Alles". Die tekst ging over het samenbrengen van een land ondanks de verschillen tussen mensen, maar door de nazi's kreeg het later een heel andere betekenis waarbij Duitsland de wereld moest domineren. Een vergelijkbare betekenisverschuiving is te zien in *Faire le tordu monde et revenir se taire* dat op een gevel onder het Musée Ducal staat. Het is in hetzelfde lettertype als het museumuithangbord. Hiermee laat de kunstenaar zien hoe rijk misverstanden kunnen zijn, vooral wanneer iets verkeerd wordt uitgesproken en binnenkomt bij verstrooide oren, volgens Sonck. Hij benadrukt dat zijn tekst een absurdistische en poëtische boodschap is die op veel manieren te begrijpen is. De lezer bepaalt zelf welke betekenis eraan wordt gegeven, als die er al is.

MARIE ZOLAMIAN

LE JARDIN SANS SOLEIL

Locaties: Rue Georges Lorand 4 / rue des Casernes 7 / rue de l'Hospice 5 / rue des Bastions 4

Tijdens de voorbereiding van haar werk voor *Art Public* stuitte Marie Zolamian op het werk van Louis Boumal (1890-1918), de 'soldaat-dichter' die retorica gaf aan het Athénée van Bouillon. Ze maakte vier muurschilderingen die fungeren als

ontmoetingen tussen haar werk en de tekst *Le jardin sans soleil*, een poëtisch relaas over processies, goudstof en dromen in het licht. "Ik schilderde fragiele figuren die in een processie zouden kunnen staan. Met hun zachte kleuren, alsof ze door de tijd zijn vervaagd, vloeien ze samen met de muur. Zonder volume weergegeven, staan ze alleen, stil, verstild in een statige houding. Ze lijken op marionetten. Met uitgestrekte armen scheppen ze een beker met goudkleurig water uit de Semois en reiken die aan. Ik baseerde ze op een reeks gouaches uit 2013 met de dubbele *titel To Serve and To Enslave (Dienen en Tot Slaaf maken)*." Na een residentie op de Westelijke Jordaanoever verdiepte Zolamian zich in de kunst van Perzische en Armeense miniaturen. Elk schilderij gaat vergezeld van een regel uit Boumals gedicht, waarin de magie en intensiteit van de liefde weerklinkt.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Data

Van 29 juni tot 21 september 2025

Locatie

Het historische centrum van Bouillon

Informatiepunt

Maison du Tourisme de Bouillon (*Toeristenbureau van Bouillon*)

Quai des Saulx n° 12

6830 Bouillon

061/46.52.11

info@paysdebouillon.be

Gemiddelde duur

Vrij parcours van ongeveer 1 tot 1,5 uur te voet

De publicaties

Naar aanleiding van de tentoonstelling worden verschillende publicaties uitgegeven:

- een bezoekersgids die vanaf de opening van de tentoonstelling breed wordt verspreid,
- een catalogus die in september wordt verspreid.

Programma en reserveringen voor rondleidingen

www.artpublic.be

Perscontact

CARACAScom

www.caracascom.com

T +32 (0)2 560 21 22

M info@caracascom.com